

DREPTURILE OMULUI AICI
DREPTURILE ROMILOR ACUM
UN SEMNAL DE ALARMĂ PENTRU
UNIUNEA EUROPEANĂ

AMNESTY
INTERNATIONAL

„... Nu vrem decât să fim tratați omenește, suntem oameni și ar trebui să fim tratați ca atare... Niciodată nu ne-au făcut să ne simțim atât de diferiți. Acum o simțim cu adevărat.”

Un cuplu de romi în vârstă, din Avas, Ungaria, octombrie 2012

Cu o populație estimată între 10 și 12 de milioane în Europa, de-a lungul timpului romii au suferit persecuții, au fost excluși și discriminați. Episodul cel mai sângeros a fost Porrajmos („devorarea”) din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, când au fost uciși de naziști sute de mii de romi. Guvernele europene au continuat practicile brutale împotriva romilor mult după cel de-al Doilea Război Mondial. În Cehia, Avocatul Poporului a estimat că, începând cu anii 1980, până la 90.000 de femei ar fi fost sterilizate forțat pe întreg teritoriul fostei Cehoslovacii.

În 2009, potrivit Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, în medie un rom din doi a fost victima discriminării rasiale, fiind împiedicat să-și găsească un loc de muncă sau să primească o educație de înaltă calitate. Persoanele și comunitățile de etnie romă sunt ținta unor violențe de natură rasială, fiind adesea separate în tabere neautorizate, uneori în vecinătatea unor locuri poluate, și de unde pot fi evacuate forțat în orice moment. Zeci de mii de copii romi învață în școli sau clase separate numai pentru romi sau li se predă după o programă redusă în instituții pentru elevi cu „dizabilități mintale ușoare”.

Aceste încălcări ale drepturilor omului nu-și pot avea locul în Europa zilelor noastre, cu mecanismele sale regionale robuste de protejare a drepturilor omului. Uniunea Europeană a adoptat legislația anti-discriminare cu mai mult de un deceniu în urmă, dar episoadele zilnice de discriminare împotriva romilor arată în mod clar că instituțiile europene nu au reușit să-și transpună angajamentele și normele în egalitate pentru una dintre cele mai numeroase minorități etnice din Europa.

CINE SUNT ROMII?

Se crede că romii au venit din India în secolul al IX-lea, iar secolul al XIV-lea i-a găsit stabiliți pretutindeni în Europa. Ei nu sunt un grup etnic omogen, ci mai multe sub-grupuri diferite care se identifică după elemente istorice și lingvistice distincte (Sinti' în Franța, Germania și Italia, 'Kale' în Portugalia și Spania sau Căldărari în sud-estul Europei). Nomazii sunt populații indigene care, timp de secole, au adoptat un stil de viață itinerant și nu sunt etnici romi, deși se confruntă cu niveluri similare de discriminare.

Potrivit Consiliului Europei, aproximativ 6 milioane de romi locuiau în țările din UE

în 2012. Romii constituie între șapte și 10% din totalul populației în Bulgaria, Ungaria, Macedonia, România, Serbia și Slovacia. Și în Europa de Vest există populații considerabile de romi și nomazi, inclusiv în Spania (750.000), Franța (400.000), Regatul Unit (225.000) și Italia (150.000). Majoritatea romilor din Europa sunt sedentari (80-85%), deși sunt de multe ori descriși în mod greșit, inclusiv de către autorități, ca fiind nomazi.

În prezent, romii se înscriu mult sub media națională la aproape toți indicatorii dezvoltării umane. Opt romi din 10 din Europa locuiesc în gospodării expuse riscului de sărăcie, fapt care se traduce în lipsuri materiale grave și probleme de sănătate. Probabilitatea să finalizeze învățământul secundar este mai redusă pentru romi decât pentru celelalte etnii: de exemplu, doar unu din 10 romi a încheiat acest nivel de învățământ în Franța, Grecia sau România.

© Mugur Vărzariu

stânga: Români de origine romă strămutați de poliția franceză la Paris, Franța, la 28 septembrie 2010. Autoritățile franceze le oferă bani romilor pentru a se întoarce în țările lor de origine.

mai jos: Claudia, o femeie romă din Cluj-Napoca, octombrie 2011

LEGISLAȚIA ANTI-DISCRIMINARE ÎN UE

Discriminarea apare atunci când cineva este tratat în mod diferit fără nicio justificare rezonabilă, din cauza unei particularități legate de identitatea sa, cum ar fi originea etnică.

Discriminarea poate apărea în multe domenii, inclusiv la locul de muncă, în educație și acordarea unei locuințe. Discriminarea gravă poate include, de asemenea, violență fizică și alte delict motivate de particularități de identitate, cum ar fi etnia victimei. Autoritățile de stat, inclusiv poliția, trebuie să-și folosească toate puterile pentru a preveni atacurile motivate rasial. Ele trebuie, de asemenea, să investigheze în detaliu astfel de atacuri, acordând o atenție aparte motivațiilor rasiste.

UE a adoptat legi pentru promovarea drepturilor omului și combaterea discriminării. În 2000, UE a adoptat Directiva privind egalitatea rasială (DER), care interzice discriminarea bazată pe rasă sau etnie la locul de muncă, în educație, accesul la bunuri și servicii, locuințe și asistență medicală. DER este un act legislativ obligatoriu al UE, pe care statele membre trebuie să-l transpună în legislația lor națională și să-l pună în

aplicare. În 2009 a intrat în vigoare Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Aceasta interzice discriminarea și consacră mai multe drepturi, inclusiv dreptul la educație, la asistență socială și locativă și dreptul la muncă. Carta este un instrument cu caracter obligatoriu și trebuie să fie respectată de către instituțiile UE și statele membre când implementează legislația UE.

©Joshua Gross, Joshua Tree Photography

„Dacă Uniunea Europeană constată că în țara noastră se discriminează, va trebui să ia măsuri ... România a aderat la UE cu tot cu romi, maghiari, evrei și toate celelalte etnii care trăiesc în România. Deci și noi - romii - facem parte din UE.”

Claudia, Cluj-Napoca, 2012.

NEREUȘITELE GUVERNELOR ȘI ALE UE

În ciuda Directivelor UE anti-discriminare, prejudecățile față de romi din Europa rămân puternice, chiar și la nivel național. De exemplu, în anul 2008, ministrul de interne italian de atunci justifica în mod public atacurile violente ale unor grupuri de „justițieri” împotriva romilor, declarând „iată ce se întâmplă când țiganiilor fură copii sau când românii comit violențe sexuale”.

PREVENIREA ȘI INVESTIGAREA ATACURILOR VIOLENTE

Ura rasială și violența împotriva romilor sunt omniprezente în Europa. Într-un studiu recent publicat de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, unu din cinci romi s-au declarat victime. Potrivit relatărilor de presă sintetizate de Centrul European pentru Drepturile Romilor, între ianuarie 2008 și iulie 2012 au fost comise peste 120 de atacuri violente grave împotriva romilor și a bunurilor acestora în Ungaria, Republica Cehă, Slovacia și Bulgaria, inclusiv atacuri prin împușcare, înjunghiere sau incendiere.

Autoritățile strâng arareori informații specifice cu privire la delictelor motivate de ură față de

romi; doar patru țări au făcut acest lucru în 2011. Și de multe ori, nu investighează amănunțit astfel de infracțiuni.

CRIMINALITATEA MOTIVATĂ DE URĂ ÎN UNGARIA

Potrivit Centrului European pentru Drepturile Romilor, între 2008 și 2012 în Ungaria au fost uciși în atacuri rasiste nouă romi, dintre care doi copii. Criminalitatea motivată de ură are un impact traumatizant asupra victimelor și familiilor acestora. József H, tatăl unui băiat rom înjunghiat mortal în Fényeslitke, Ungaria, în 2008, a declarat pentru Amnesty International: „Tuturor le este frică. Indiferent ce lucruri urâte ți se întâmplă, nu îndrăznești să spui, pentru că ți-e frică.”

Comunitățile de romi sunt hărțuite și amenințate de diferiți actori și grupuri non-statale în țări cum ar fi Franța, Republica Cehă și Ungaria, existând situații în care poliția nu a intervenit pentru a proteja aceste comunități. În decembrie 2012, vecinii unei tabere neautorizate de romi din Marsilia, Franța, au alungat întreaga comunitate de romi și le-au incendiat tabăra.

LIPSA DE REACȚIE A POLIȚIEI ÎN DEVECSER, UNGARIA

La 5 august 2012, în jur de 500 de persoane s-au adunat în piața centrală din Devecser la o demonstrație organizată de partidul Jobbik, de extremă dreapta, la care au participat și grupuri de „justițieri”. Unele persoane din mulțime au scandat lozinci împotriva romilor și au aruncat cu bucăți de beton și alte obiecte în casele romilor. Poliția nu a intervenit pentru a pune capăt violențelor și nu a operat arestări la locul faptei.

O activistă se afla în curtea uneia dintre casele romilor când a fost atacată. A fost rănită de o bucată de beton și a depus plângere penală la poliție, care, la presiunile ONG-urilor, a deschis o anchetă împotriva unor autori neidentificați, pentru violență motivată rasial.

A fost depusă o plângere și împotriva poliției, pe motiv că nu a intervenit pentru a împiedica violențele în ziua demonstrației. Cu toate acestea, ministrul de interne a declarat, în septembrie 2012, că poliția din Devecser s-a comportat corespunzător.

stânga: Casa din Tatárszentgyörgy, Ungaria, februarie 2010, unde Róbert Cs. și băiatul său de cinci ani au fost omorâți la 23 februarie 2009. Ei au fost împușcați în timp ce fugeau din casă, în urma a ceea ce s-a relatat a fi fost un atac prin incendiere.

sus de tot: Romii și susținătorii lor se adună pentru a protesta față de un miting de extremă-dreapta în Miskolc, estul Ungariei, 17 octombrie 2012.

deasupra: Demonstrație în satul Devecser, Ungaria, la data de 5 august 2012, organizată de partidul Jobbik de extremă-dreapta, la care au participat și grupuri de „justițieri”.

PREVENIREA DISCRIMINĂRII ÎN ACORDAREA DE LOCUINȚE

Sute de mii de romi din Europa locuiesc în așezări sau tabere neautorizate segregate etnic, ca urmare a politicilor prin care le sunt refuzate alte opțiuni locative.

De multe ori, ei nu au securitatea posesiei, sunt ținutele evacuărilor forțate și, uneori, sunt mutați în zone unde sănătatea lor este pusă în pericol.

O evacuare forțată reprezintă îndepărtarea persoanelor, familiilor sau comunităților, împotriva voinței lor, din căminul lor și/sau de pe terenul pe care îl ocupă, fără protecție juridică sau alte măsuri de siguranță, cum ar fi explorarea tuturor alternativelor posibile, prin consultarea reală, notificarea corespunzătoare, posibilitatea de a contesta evacuarea, acces la căi de atac.

Amnesty International și alte organizații au documentat evacuări forțate ale comunităților de romi în Bulgaria, Republica Cehă, Franța, Grecia, Italia, Macedonia, România, Serbia, Slovacia și Slovenia.

STRADA COASTEI, CLUJ-NAPOCA

La 17 decembrie 2010, 76 de familii de romi au fost evacuate cu forța de autoritățile din Cluj-Napoca, din locuințele lor din centrul orașului, de pe strada Coastei. Singurul avertisment oficial pe care l-au primit a fost o notificare scrisă transmisă cu două zile mai devreme. Familiile nu au fost consultate și nu li s-a oferit acces la căi de atac sau locuințe alternative adecvate.

Familiile au fost strămutate la marginea orașului, aproape de o haldă și un depozit de deșuri chimice, într-o zonă locuită deja cu preponderență de romi.

Numai 40 de familii au primit locuințe. Chiar și aceasta a însemnat doar o cameră de până la 18m² per familie. Patru camere împart o baie conectată doar la apă rece. Unitățile de locuit au fost construite cu bani publici; ele fac astfel parte din politica municipalității, de segregare rezidențială încurajată activ, ceea ce constituie o formă de discriminare.

36 din cele 76 de familii evacuate nu au primit nicio ofertă de locuință alternativă, rămânând fără adăpost. Unele s-au mutat la rude, ducând la o gravă supraaglomerare, altele și-au construit case lângă unitățile existente. Având doar permisiunea verbală a municipalității pentru a construi pe acel

teren, familiile trăiesc în locuințe inadecvate, cu teama de a nu fi din nou evacuate forțat și a-și pierde căminul.

Bela Novak a locuit pe strada Coastei timp de 16 ani înainte de a fi evacuat forțat în 2010. În ciuda vârstei sale înaintate și a unor grave probleme de sănătate, nu i-a fost repartizată o locuință după evacuarea forțată. El a petrecut două ierni într-un șopron construit de fiul său. „Pe jos era pământ gol, fiul meu nu a reușit să toarne beton. Erau șobolani... Iarna trecută a fost și mai rău, pentru că am rămas fără lemne și a fost frig, -25 °C: mi-am pierdut cunoștința, era să mor.”

Claudia și familia ei au primit o cameră în unitățile de locuit din apropiere de groapa de gunoi: „Înainte eram fericită... Acum, când mă trezesc dimineața și văd groapa de gunoi, îmi vine să plâng.”

La doi ani după evacuarea forțată, situația acestor familii rămâne neschimbată.

stânga: O femeie romă cărând un cărucior în timp ce este evacuată forțat din casa ei de pe strada Coastei, Cluj-Napoca, 17 decembrie 2010.

deasupra: La 28 septembrie 2012, aproximativ 250 de romi, în cea mai mare parte bosniaci, au fost evacuați forțat din tabăra Tor de'Cenci din Roma, Italia, și trimiși la La Barbuta, o tabără nouă construită în acest scop lângă aeroportul Ciampino, sau în Tabăra Castel Romano.

Cazul de pe strada Coastei nu este singular în România sau Europa. Politici care promovează sau care au ca rezultat segregarea comunităților de romi au fost implementate și în alte regiuni din România: în Baia Mare, Constanța, Miercurea Ciuc și Piatra Neamț. În luna iulie 2011, la Baia Mare s-a construit chiar și un zid pentru a separa comunitățile de romi de un cartier fără romi.

SEGREGARE ÎN LA BARBUTA, ROMA (ITALIA)

Decenii de-a rândul, autoritățile italiene au favorizat segregarea rezidențială a romilor. Autoritățile locale și regionale insistă cu consecvență că „taberele” ar fi singurele soluții locative disponibile și adecvate pentru romi.

Folosindu-se de declararea așa-numitei „Urgențe nomade”, în 2008, autoritățile italiene au vizat mai multe comunități de romi pentru evacuări forțate și au implementat politici încurajând segregarea rezidențială. Astfel de politici discriminatorii au persistat chiar și după ce Consiliul de Stat a anulat această „urgență”, în noiembrie 2011.

La 18 iunie 2012, autoritățile locale din Roma au deschis La Barbuta, un sat exclusiv pentru romi, transferând acolo aproximativ 200 de persoane care fuseseră evacuate forțat din tabăra Tor de' Cenci, unde locuiseră încă din anul 1995. La Barbuta, în apropiere de aeroportul Ciampino care deservește Roma, este împrejmuit cu gard și sub supraveghere video. Locul nu este deservit de mijloace de transport în comun, iar cele mai apropiate magazine, școli și cabinete medicale sunt la o distanță de 2,5 km. Pentru a merge oriunde, locuitorii trebuie să se deplaseze de-a lungul unei șosele principale, fără trotuar.

În iunie 2012, multe familii de romi din Tor de' Cenci au declarat pentru Amnesty International că nu au vrut să se mute în La Barbuta din cauza problemelor de securitate și a izolării sale.

„Aici [în Tor de' Cenci] totul era simplu, aproape de tabără... municipalitatea ne-a spus că trebuie să plecăm, într-un fel sau altul. Ne-au spus că vor recurge la forță pentru a ne evacua de aici și că nu avea să rămână nimeni... N-am avut de ales”.

Un locuitor din Tor de' Cenci, iunie 2012

ASIGURAREA ACCESULUI EGAL LA APĂ ȘI CANALIZARE

Este greu de crezut că există cetățeni ai UE care nu au acces la apă. Dar aceasta este realitatea de zi cu zi pentru unii romi din tabere neautorizate de pe întregul continent.

În Slovenia, autoritățile locale aprovizionează cu apă potabilă numai persoanele care pot prezenta anumite documente, inclusiv autorizații de construcție, pentru casele lor. Această politică este discriminatorie față de romi, care trăiesc adesea în tabere neautorizate, fără documente și care nu au, prin urmare, acces la acest serviciu. Aproape toți etnicii sloveni au acces la apă, care lipsește însă, potrivit unui sondaj efectuat în 2010, în 20-30% din așezările de romi din sud-estul țării.

Mulți dintre locuitorii taberelor de romi, mai ales femeile, au declarat pentru Amnesty International că nu aveau suficientă apă pentru necesitățile casnice cotidiene: băut, gătit, igienă personală, spălat haine. Marjan, de la Goriča vas din Ribnica, a declarat: "E și normal că mirosim și ne evită lumea. Cum credeți

că se simt copiii noștri când ceilalți râd de ei la școală pentru că miros?" El a explicat că familia și prietenii parcurgeau distanțe mari pentru a căuta sursele disponibile de apă, cum ar fi cimitire, pompe din fabrici vechi sau gospodării individuale care erau de acord să-i ajute.

FĂRĂ APĂ, FĂRĂ INTIMITATE, PONOVA VAS, SLOVENIA

Silvana, care locuiește în tabăra neautorizată din PonoVA vas, în Grosuplje, a descris pentru Amnesty International de ce lipsa apei și a accesului la canalizare este o mare problemă pentru femei și copii:

„Eu nu mă pot spăla în fața soțului sau a băieților mei. Dacă bărbații nu sunt acasă, noi, femeile, ne spălăm la râu. În timpul iernii, ne spălăm doar părul și pe față. Nu ne putem dezbrăca în fața copiilor noștri. Ne ducem la toaletă în spatele casei - cât mai departe posibil de casă, până la șanț... Noaptea mă duc la toaletă cu lanterna, iar ziua trebuie să avem grijă să nu fie cineva prin zonă, să ne vadă.”

DESEGREGAREA ȘCOLILOR ȘI CLASELOR NUMAI PENTRU ROMI

Zeci de mii de copii romi din Europa frecventează școli sau clase separate numai pentru romi și școli sau clase pentru elevi cu „dizabilități mintale ușoare”, unde li se predă după o programă redusă.

În Republica Cehă, elevii romi reprezintă 35% dintre elevii plasați în școli și clase practice pentru persoane cu dizabilități mintale ușoare, în ciuda faptului că romii constituie mai puțin de 3% din populație.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat în 2007 că Republica Cehă a încălcat drepturile elevilor romi de a se bucura de dreptul lor la educație fără discriminare (D.H. și alții c. Republicii Ceha). Cinci ani mai târziu, Republica Cehă nu a implementat încă efectiv decizia curții, iar practicile discriminatorii continuă, compromițând viitorul elevilor romi.

Învățarea după o programă redusă mărește riscul de a fi exclus din învățământul secundar și perpetuează ciclul discriminării. În Republica Cehă, doar trei elevi romi din 10 finalizează învățământul secundar, în comparație cu opt elevi de alte etnii.

© Jiri Dolezel

stânga extremă: Un bărbat rom venit după apă, în Ribnica, Slovenia, iulie 2012. Comunitatea lui nu are acces la apă decât de la un robinet din cimitir sau de la un izvor din pădure.

stânga: Romi D. în timp ce își face temele, Ostrava, Cehia.

În Slovacia, doar doi elevi romi din 10 fac acest lucru, în comparație cu nouă elevi de alte etnii.

ROMI, UN „ELEV DE LA ȘCOALA PRACTICĂ” DIN OSTRAVA, REPUBLICA CEHĂ

Romi locuiește în Ostrava, unde au locuit și petenții din cazul D.H. Frecventează o școală unde aproximativ 90% dintre elevi sunt romi și unde majoritatea claselor urmează o programă practică.

Tatăl lui Romi, Roman D., și-a înscris copiii la această școală pentru că era cea mai apropiată de pensiunea unde locuiește familia sa. Roman D. este îngrijorat că „școala nu-i ajută cu nimic pe copii. Ei învață unii de la alții, nu există nicio diversitate, majoritatea elevilor sunt romi.”

Romi și cei doi frați ai săi au fost testați pentru dizabilități mentale într-un centru de diagnosticare. Potrivit lui Roman, evaluarea a concluzionat că ei sunt sub nivelul corespunzător. Prin urmare, au fost plasați cu toții în clase practice.

Până în prezent, Romi nu a început să învețe o limbă străină, cum ar fi făcut dacă frecvența o școală obișnuită. Când a fost întrebat de ce nu, el a explicat: „Nu suntem elevi de școală primară, suntem elevi de școală practică.” Conform programei școlii practice unde studiază, va începe să studieze limba engleză în clasa a șasea și va avea două ore pe săptămână. Dacă ar fi studiat la o școală obișnuită, ar fi început învățarea limbii engleze în clasa a treia și ar fi avut trei ore pe săptămână.

Copiii romi sunt, de asemenea, supra-reprezențați în școli și clase speciale pentru elevi cu dizabilități mintale ușoare în Slovacia. Programul ONU pentru dezvoltare a constatat în 2010 că 65% din astfel de școli au exclusiv (sau aproape exclusiv) elevi romi, și că în 90% din clasele speciale din școlile obișnuite studiază în mod exclusiv sau aproape exclusiv elevi romi.

De exemplu, în septembrie 2011, două clase întâi numai pentru romi au fost înființate în cadrul școlii primare de pe strada Francisciho din Levoca, Slovacia. 26 din 29 de elevi romi au fost repartizați în clasele respective. Într-o altă școală primară din Šarišské Michal'any, începând cu anul 2008, toți elevii romi au fost repartizați în clase separate, la un etaj separat al clădirii.

La 30 octombrie 2012, Tribunalul regional din Prešov a decis că această separare a elevilor romi a fost discriminatorie.

În Grecia, segregarea elevilor romi continuă în pofida celei de-a doua hotărâri a Curții Europene a Drepturilor Omului, care a constatat din nou în 2012 că segregarea elevilor romi în clase separate, numai pentru romi, în orașul Aspropyrgos, a fost discriminatorie (*Sampani și alții c. Grecia*).

PUTERILE UE PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Organul executiv al UE, Comisia Europeană, coordonează modul în care legislația UE, inclusiv Directiva privind egalitatea rasială (DER), este aplicată în toate cele 27 de state membre.

Comisia Europeană are puterea de a acționa împotriva statelor care nu respectă legislația UE. Comisia poate iniția oficial o procedură de nerespectare a legislației comunitare („infringement”) împotriva unui stat ale cărui legi, politici sau practici contravin dreptului UE, inclusiv Directivei privind egalitatea rasială. Dacă un stat persistă în nerespectarea DER, Comisia poate aduce un caz în fața Curții Europene de Justiție.

În 2008, Comisia a stabilit o procedură informală, Pilotul UE, care nu înlocuiește, dar ar putea preceda o procedură de infringement. Aceasta permite Comisiei să aibă un schimb mai informal cu statul membru în cauză, înainte de a decide să lanseze o procedură oficială de infringement.

La data de 7 aprilie 2011, Comisia a adoptat Cadrul UE pentru strategiile

naționale de integrare a romilor. Deși aceasta este o încercare de a stabili o strategie pe termen lung pentru a promova integrarea romilor, documentul nu precizează măsurile concrete pe care statele membre trebuie să le ia pentru a combate discriminarea și rasismul împotriva romilor. El nu definește indicatori fermi sau un mecanism de monitorizare detaliată, pentru a evalua politicile statelor membre.

UE ar trebui să se asigure, de asemenea, că proiectele finanțate de către instituțiile și organismele sale nu încalcă drepturile omului în țările candidate și potențial candidate. În Serbia, de exemplu, au existat temeri că fondurile UE alocate pentru furnizarea de locuințe alternative pentru comunitățile de romi evacuate forțat ar putea fi utilizate de municipalitatea din Belgrad pentru a promova segregarea rezidențială a romilor. În decembrie 2012, Delegația UE din Serbia a declarat public că împărtășește aceste preocupări, deși nu a fost încă identificată o soluție adecvată pentru romii care au fost evacuați forțat.

UE TREBUIE SĂ FACĂ MAI MULT

Comisia Europeană are puterile pentru a lăsa o amprentă durabilă asupra vieții comunităților marginalizate sau discriminate din Europa, inclusiv a romilor. Din păcate, nu și-a folosit pe deplin aceste puteri.

Comisia lansează în fiecare an sute de proceduri de infringement, cu privire la diferite aspecte sau domenii ale sferei politice. Cele mai multe se referă la mediu, impozitare, piață internă și transport. La finele anului 2011 rămăseseră deschise 1.775 proceduri de infringement. În acel an, Curtea Europeană de Justiție a dat 62 de verdicte în cazuri de infringement inițiate de Comisie.

Directiva privind egalitatea rasială nu este mai puțin obligatorie decât alte legi ale UE. În total au fost inițiate aproximativ 30 de proceduri de infringement împotriva statelor, pentru că nu au transpus în mod adecvat Directiva privind egalitatea rasială în legislațiile lor naționale. Dar, până în prezent, Comisia s-a concentrat exclusiv pe aspecte tehnice, cum ar fi modul în care statele definesc „discriminarea” în legislația lor, mai degrabă decât pe implementarea efectivă a directivei. Până acum nu a fost lansată nicio procedură împotriva statelor membre ale căror politici

Copii romi jucându-se afară în fața casei lor, într-un cartier sărac din Marsilia, Franța, 2010.

sau practici sunt discriminatorii împotriva romilor (sau a oricărui alt grup etnic).

La sfârșitul anului 2011 rămăseseră deschise sute de proceduri de infringement împotriva statelor membre pentru neconformarea cu legislația UE în domeniul politic cum ar fi mediul, impozitarea sau piața internă. La sfârșitul anului 2012 erau deschise foarte puține acțiuni referitoare la Directiva privind egalitatea rasială (câte una pentru Belgia,

Țările de Jos, Polonia, România și Regatul Unit).

În unele cazuri, Comisia Europeană a fost reticentă să lanseze proceduri de infringement împotriva statelor care au încălcat drepturile omului ale romilor. De exemplu, în august 2010, Ministerul de Interne francez a emis instrucțiuni pentru evacuarea forțată a romilor originari din România și Bulgaria, care locuiau pe atunci în așezări neautorizate din Franța, și

pentru expulzarea lor de pe teritoriul francez. În septembrie, Comisia a luat în considerare lansarea unei proceduri de infringement împotriva Franței, dar până în luna octombrie, în urma unui schimb de informații cu guvernul francez, ideea a fost abandonată. Comisia a considerat drept satisfăcătoare garanțiile date de guvernul francez că va rezolva problema, iar instrucțiunile Ministerului de Interne au fost modificate. Cu toate acestea, în fiecare an, câteva mii de romi sunt în continuare evacuați forțat din tabere și așezări neautorizate din toată Franța.

În alte cazuri, Comisia Europeană a acționat rapid și cu succes împotriva statelor care au încălcat legislația UE. Aceasta arată că procedura de infringement poate fi un instrument puternic în mâinile Comisiei. De exemplu, la 17 ianuarie 2011, Comisia a deschis o procedură de infringement împotriva Ungariei pentru încălcarea legislației UE privind discriminarea pe criterii de vârstă. Modificările constituționale din Ungaria au dus la reducerea vârstei obligatorii de pensionare pentru judecători, procurori și notari. Comisia a adus cazul în fața Curții Europene de Justiție care, în noiembrie 2011, a constatat că Ungaria încălca interdicția de discriminare pe criterii de vârstă. Ungaria a trebuit să respecte această hotărâre fără întârziere.

PROCEDURI DE INFRINGEMENT ÎN UNELE ȚĂRI DIN UE

	Numărul total de proceduri deschise (2011)	Domenii cu număr mai mare de proceduri deschise (2011)	Proceduri deschise privind DER (2012)
Franța	95	Fiscalitate (18), Mediu (15), Piața internă și servicii (13)	0
Italia	135	Mediu (33), Piața internă și servicii (18)	0 (1 Pilot UE)
România	47	Fiscalitate (9), Energie (8)	1
Slovacia	41	Mediu (8), Transport (7)	0
Republica Cehă	65	Mediu (20), Transport (14)	0

CONCLUZIE

La treisprezece ani de la introducerea Directivei privind egalitatea rasială, discriminarea împotriva romilor în Europa este în continuare răspândită. Trebuie făcute mai multe eforturi pentru a asigura că principiile de egalitate, nediscriminare și respectare a demnității umane nu sunt doar vorbe goale. Statele membre ale UE trebuie să respecte legislația anti-discriminare internațională și a UE. Comisia Europeană este gardianul dreptului comunitar; ea trebuie să acționeze acum pentru a garanta respectarea Directivei privind egalitatea rasială.

Numeroasele forme de discriminare, rasism și alte încălcări ale drepturilor omului cu care se confruntă romii din Europa nu pot fi abordate în totalitate până când Comisia nu utilizează toate instrumentele la dispoziția sa. De exemplu, ea are puterea de a asigura că autoritățile naționale nu îi vizează pe romi prin evacuări forțate, încurajarea segregării rezidențiale și separarea elevilor romi în clase doar pentru romi sau clase pentru elevii cu dizabilități mintale ușoare.

UE se mândrește că a fost „fondată pe principiile libertății, democrației, respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale”, dar experiențele zilnice de discriminare împotriva romilor arată foarte clar că instituțiile europene nu au reușit să traducă aceste principii în egalitate pentru una dintre cele mai numeroase minorități etnice ale Europei.

CE PUTEȚI FACE?

Participați la campania noastră „Drepturile omului aici, drepturile romilor acum!” și cereți-i comisarului pentru justiție, drepturi fundamentale și cetățenie, Viviane Reding, să ia măsuri decisive pentru a pune capăt discriminărilor cu care se confruntă romii în Europa.

Semnați petiția noastră la amnesty.org/Roma

deasupra: Isabela Mihalache, o activistă pentru drepturile romilor din România, se adresează mulțimii în timpul unei demonstrații de la Budapesta, Ungaria, în aprilie 2011, cerând un cadru mai bun al UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor.

copertă: Romii și susținătorii lor participă la un miting de protest față de o demonstrație de extremă-dreapta, la Miskolc, estul Ungariei, 17 octombrie 2012. © MTVA

RECOMANDĂRI:

Amnesty International face un apel către Comisia Europeană să utilizeze toate puterile de care dispune, inclusiv monitorizarea robustă și deschiderea procedurilor de infringement, pentru a se asigura că, în oricare dintre statele sale membre:

- romii nu sunt vizați de evacuări forțate, strămutări în locuințe segregate și inadecvate, și nu sunt discriminați în accesul la locuințe sociale;
- romii nu sunt discriminați în accesul la servicii cum ar fi apă și electricitate;
- elevii romi nu sunt separați în școli și clase numai pentru romi sau în școli sau clase speciale pentru elevii cu dizabilități mintale ușoare;
- autoritățile de stat, inclusiv poliția, previn și investighează efectiv și complet atacurile violente împotriva romilor ;
- romii nu sunt discriminați în niciun alt domeniu al vieții, inclusiv ocuparea

forței de muncă, protecția socială și asistența medicală.

Amnesty International solicită Comisiei Europene să promoveze efectiv legea UE împotriva discriminării și să încurajeze statele membre să adopte, revizuiască și implementeze strategii naționale de integrare a romilor, care includ măsuri ferme de combatere a discriminării în toate domeniile vieții.

Amnesty International mai solicită Comisiei Europene să monitorizeze în mod eficient utilizarea fondurilor sale, inclusiv prin intermediul Băncii Europene de Investiții, precum și al autorităților naționale, pentru a se asigura că

- fondurile UE nu sunt investite în proiecte care încalcă drepturile omului ale romilor sau altor comunități.

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Amnesty International este o mișcare globală având peste 3 milioane de simpatizanți, membri și activiști în peste 150 de țări și teritorii, care militează pentru încetarea încălcărilor grave ale drepturilor omului.

Viziunea noastră este ca fiecare persoană să se bucure de toate drepturile înscrise în Declarația universală a drepturilor omului și de alte standarde internaționale privind drepturile omului.

Suntem independenți de orice guvern, ideologie politică, interes economic sau religie și suntem finanțați în principal de membrii noștri și prin donații publice.

Indice: EUR 01/002/2013
Romanian

aprilie 2013

Amnesty International
International Secretariat
Peter Benenson House
1 Easton Street
London WC1X 0DW
United Kingdom

amnesty.org